

PRÁVNÍ PORADNA

Ohlašuje se soudu zahájení kurtace neklidného pacienta během hospitalizace, který však při příjmu podepsal informovaný souhlas?

K omezení volného pohybu pacienta při poskytování zdravotních služeb je možné v intercích zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) použít úchop, omezení v pohybu ochrannými pásy nebo kurty, umístění v síťovém lůžku nebo umístění v místnosti určené k bezpečnému pohybu. Dále je možné použít ochranný kabátek nebo vestu zamezující pohybu horních končetin, psychofarmaka, případně i jiné léčivé přípravky k tomu vhodné, ale i kombinaci všech těchto prostředků.

Použití omezovacích prostředků je možné jen k odvrácení bezprostředního ohrožení života, zdraví nebo bezpečnosti pacienta nebo jiných osob. Použití je možné jen po dobu, po kterou trvají důvody, a poté, co byl neúspěšně použit mírnější postup, než je použití omezovacích prostředků. Výjimku z tohoto pravidla tvoří případy, kdy by použití mírnějšího postupu zjevně nevedlo k dosažení účelu, přičemž musí být zvolen nejméně omezující prostředek odpovídající účelu jeho použití.

Poskytovatel zdravotních služeb je povinen zajistit, aby pacient byl srozumitelným způsobem informován o důvodech jejich použití.

Jde-li o nezletilé osoby nebo osoby s omezenou svéprávností, o použití omezovacích prostředků se informuje zákonný zástupce nebo opatrovník.

Pacient má být po dobu použití omezovacího prostředku pod dohledem zdravotnického pracovníka, přitom dohled musí odpovídat závažnosti zdravotního stavu pacienta. Použití omezovacího prostředku indikuje lékař, pouze ve výjimečných případech vyžadujících neodkladné řešení, může použití omezovacích prostředků indikovat i nelékařský zdravotnický pracovník. Za této situace však lékař musí být neprodleně informován a poté je třeba, aby dodatečně potvrdil odůvodněnost provedeného omezovacího prostředku.

Používání omezovacích prostředků musí být poskytovatelem zdravotních služeb evidováno a zaznamenáno do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi. Poskytovatel je povinen vést centrální evidenci použitých omezovacích prostředků.

Z uvedeného dotazu předpokládám, že pacient při příjmu podepsal souhlas s hospitalizací a poté se jeho zdravotní stav změnil a vyžadoval omezení v pohybu ochrannými pásy nebo kurty. Na tuto situaci reaguje zákon o zdravotních službách v ustanovení § 40 odst. 1 písm. b).

Poskytovatel oznámí soudu do 24 hodin dodatečné omezení pacienta ve volném pohybu ochrannými pásy nebo kurty až v průběhu

léčení, i když pacient byl hospitalizován na základě souhlasu.

Zákon o zdravotních službách upravuje výjimku z této oznamovací povinnosti. Pokud pacient ve lhůtě 24 hodin vysloví prokazatelným způsobem dodatečně souhlas s použitím omezovacích prostředků v průběhu hospitalizace, pak není třeba soudu oznamovat použití omezovacích prostředků. Zákon o zdravotních službách vyžaduje prokazatelné dodatečné vyjádření souhlasu pacienta, což vyžaduje podpis pacienta. S ohledem na běh lhůty stanovené podle hodin je zapotřebí zaznamenat i přesný čas, kdy se pacient rozhodl vyslovit dodatečný souhlas. Pacient má být k tomuto rozhodnutí plně způsobilý, což by mělo být též zdokumentováno zápisem ve zdravotnické dokumentaci. Záznam ve zdravotnické dokumentaci by měl doložit, zda pacient své rozhodnutí činil svobodně a dobrovolně. Jedině tak můžeme hovořit o právně relevantním dodatečném souhlasu pacienta.

K výše uvedenému dodejme, že se poskytovatel zdravotních služeb dopustí přestupku tím, že v rozporu s platnou právní úpravou neoznámí soudu dodatečné omezení pacienta ve volném pohybu. Za tento přestupek lze uložit pokutu do výše 200 000 Kč. Uvedený přestupek projednává správní orgán příslušný k udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb.

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORA: JUDr. Šárka Špeciánová, sarka.specianova@lf1.cuni.cz
Ústav veřejného zdravotnictví a medicínského práva 1. LF UK
Karlovo náměstí 40, 128 00 Praha

Cit. zkr: Neurol. praxi 2019; 20(3): 235